

108

Večeře Páně

The Lord's Supper

Mesiánské studium Bible

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

CZ-2015-08 -ε-

Czech edition

ariel.org/come-and-see-translations.htm

Ariel Ministries – tato služba existuje za účelem přinášení evangelia židovskému národu a vychovávání židovských i nežidovských učedníků, a to pomocí intenzivního biblického vyučování z židovské perspektivy.

Copyright to the English Edition / Autorská práva k anglickému vydání:
English Edition Copyright © 1986, 2005 Ariel Ministries. All rights reserved.

Copyright to the Czech Edition / Autorská práva k českému vydání:
Czech Edition Copyright © 2015 Ariel Ministries. All rights reserved.
Práva k českému vydání © 2015 Ariel Ministries. Veškerá práva vyhrazena.

This manuscript is part of the “Come and See” series made available by Ariel Ministries and can be copied in its entirety as it is and passed on to others, no alterations are allowed. Otherwise no part of this manuscript may be reproduced in any form, except in brief quotations in a review or professional work, without written permission from the publishers.

Tento rukopis je součástí série „Přijďte a uvidíte“, která je dostupná skrz Ariel Ministries. Tento materiál může být kopírován jako celek a předáván druhým osobám pod podmínkou zachování jeho znění. Změny nejsou povoleny. Bez písemného povolení vydavatele nesmí být reprodukována pouhá část, s výjimkou stručné citace v odborné recenzi či akademické publikaci.

Email: homeoffice@ariel.org (English, Head Office in USA / komunikace v angličtině, hlavní kancelář v USA); arielmin@seznam.cz (komunikace v češtině i v angličtině)

Citované Písmo: *Bible21*, www.bible21.cz

Název v originálu: „The Lord’s Supper“
Translation / Překlad: Eliška Nováková
Layout / Rozvržení: Januš Kopytek
Created using / Vytvořené pomocí: Scribus 1.4.5

Manuscript version / Rukopis verze: CZ-2015-08

Obsah

ÚVOD	3
I. Význam večeře Páně	3
A. Přepodstatnění (transsubstanciacce)	3
1. Důvody uváděné pro víru v přepodstatnění	
2. Argumenty proti konceptu přepodstatnění	
B. Konsubstanciacce	4
C. Duchovní přítomnost	4
1. Důvody uváděné pro doktrínu duchovní přítomnosti	
2. Argument proti konceptu duchovní přítomnosti	
D. Památka	4
II. Citované Písmo	5
III. Názvy	6
A. Večeře Páně	6
B. Stůl Páně	6
C. Lámání chleba	6
D. Eucharistie	6
E. Eulogie	7
F. Společenství (těla a krve Páně)	7
G. Mše	7

IV.	Definice pojmu ustanovení a jeho určující znaky	7
	A. Definice	7
	B. Určující znaky	7
V.	Účel večeře Páně	8
VI.	Jak často se večeře Páně koná	8
VII.	Jakým způsobem se večeře Páně provádí	9
	A. Prostředí	9
	B. Prvky chleba a vína	9
	1. Chléb	
	2. Víno	
	C. Posloupnost	9
	D. Účastníci	9
VIII.	Podmínky pro účast	10
	A. Spasení	10
	B. Křest vodou	10
	C. Sebezpytování	10
IX.	Nebezpečí toho, když se někdo večeře Páně zúčastní nehodně	10

*Kdykoli jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete Pá-
novu smrt, dokud nepřijde.*

1. Kor. 11:26

ÚVOD

Pro církev platí dvě ustanovení: večeře Páně a křest. V této lekci se budeme zabývat večeří Páně, a to z devíti pohledů: jejího významu; textů z Písma, které jsou jejím základem; jejích různých názvů; dále z hlediska toho, jaké musí mít náležitosti; jaký má účel; jak často se koná; jaký je způsob jejího vykonávání; jaké jsou potřebné předpoklady pro to, aby se jí člověk mohl zúčastnit; a konečně z hlediska nebezpečí plynoucího z toho, že se člověk tohoto ustanovení účastní nehodně.

I. Význam večeře Páně

Co je pravým významem večeře Páně? V křesťanském světě existují čtyři hlavní pojetí.

A. Přepodstatnění (transsubstanciace)

První pojetí je známé pod názvem transsubstanciace neboli přepodstatnění a je zastáváno římskokatolickou církví. Učí, že jednotlivé substance, tj. chléb (hostie) a víno, jsou kněžským posvěcením opravdu proměňovány ve skutečné tělo a krev Mesiáše. Tímto přepodstatněním se tak při každé večeři Páně nově přináší Kristova oběť.

Protože římskokatolická církev věří, že z chleba se stává skutečné tělo a z vína sku-

tečná krev, chléb byl vždy přístupný všem věřícím, ale krev až donedávna pouze kněží. Víno se laikům nepodávalo z důvodu nebezpečí, že by se Mesiášova krev mohla z poháru neopatrností vylít.

V průběhu dějin židovského národa bylo toto pojetí často používáno jako východisko pro protižidovské kampaně. Židé byli často obviňováni z toho, že se vplížili do kostela a ukradli tam proměněnou hostii, přibili ji na strom a křižovali tak Mesiáše. Kněží těmito příběhy záměrně podněcovali davy, aby útočily na židovské čtvrti. Tato doktrína tak stála životy mnoha a mnoha Židů.

1. Důvody uváděné pro víru v přepodstatnění

Víru v přepodstatnění odvozují římské katolíci z Ješua (Ježíšova) výroku „Toto je mé tělo; toto je má krev.“ Z něj podle nich vyplývá, že se chléb a víno musí stávat skutečným Ješuvým tělem a Jeho skutečnou krví. Na podporu tohoto výkladu používají také úryvek z Janova evangelia 6:53-56¹, kde Ježíš mluví o tom, že se má Jeho tělo jíst a Jeho krev pít.

¹ Jan 6:53-56 Ježíš jim ale řekl: „Amen, amen, říkám vám: Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nemáte v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má věčný život a já ho vzkřísím v poslední

2. Argumenty proti konceptu předpodstatnění

Tato doktrína se ovšem s tím, co o významu večeře Páně učí Bible, neshoduje, a to z následujících důvodů:

Za prvé, Ješua neměl ve chvíli, kdy tato slova říkal, svou smrt ještě za sebou. Když pronášel výroky „Toto je mé tělo, toto je má krev“ (Lukáš 22:19-20²), používal čas přítomný, protože ještě nezemřel. Význam „mé skutečné tělo, má skutečná krev“ tyto výroky tedy mít nemohly.

Za druhé, ve verši 19 sice skutečně řekl „Toto je mé tělo“, ale ve verši 20 už neříká „Toto je má krev“, ale „Tento kalich je nová smlouva v mé krvi“. Pokud by skutečně šlo o předpodstatnění, nelze druhé tvrzení vůbec interpretovat smyslně.

Za třetí, úryvek z 6. kapitoly Jana, kde Ježíš mluví o tom, že se Jeho tělo má jíst a Jeho krev pít, ani není v kontextu bohoslužby spojené se společnou večeří Páně. Ješua se o večeří Páně až do své poslední pesachové hostiny nikdy předtím nezmiňoval.

Za čtvrté, doktrína předpodstatnění popírá, že je Mesiášova oběť úplná. V epištole Židům se přitom učí právě toto: že Mesiáš umřel jednou provždy a že se už žádná oběť nemusí opakovat. Znovu obětovat Mesiáše při mši tedy nutné není. Předpodstatnění při večeří Páně tedy Bible učit nemůže.

B. Konsubstanciaci

Druhé pojetí, se kterým se lze v křesťanském světě setkat, je tzv. konsubstanciaci, zastávaná luterány. Učí, že materiální podstata chleba a vína samotných se sice nemění (na rozdíl od předpodstatnění), ale že je v nich tělo a krev nicméně fyzicky přítomno. Není to tedy „změna

podstaty“ (trans-substance), ale spíše „spolu podstata“ (kon-substance), kde jsou tělo a krev „přímo ve“ chlebu a víně, i když podstata pšeničného chleba a réвовého vína jako takových se nemění. Přítomnost těla a krve v chlebu a víně je ale opět myšlena jako fyzická.

Luteráni vyvozují své učení o konsubstanciaci ze stejných východisek jako římská katolice pro transsubstanciaci, a proto zde nejsou tytéž protiargumenty uváděny znovu.

C. Duchovní přítomnost

Třetím obvyklým pojetím je tzv. duchovní přítomnost. Zastával ji Jan Kalvín a dnes ji učí reformované církve. Toto pojetí říká, že tělo a krev sice nejsou ve chlebu a víně přítomné fyzicky, ale přítomné jsou – duchovně.

1. Důvody uváděné pro doktrínu duchovní přítomnosti

Toto pojetí argumentuje tím, že ustanovení večeře Páně je svátost a jako každá svátost představuje prostředek milosti. I když zastánci duchovní přítomnosti učí, že se podstata chleba a vína nemění a že nejde ani o přítomnost skutečného těla a krve v těchto prvcích, duchovně podle této nauky tělo a krev v prvcích chleba a vína přece jen přítomny jsou. Základem této doktríny je koncept svátosti jako prvku milosti; protože je to svátost, musí tedy mít duchovní přítomnost.

2. Argument proti konceptu duchovní přítomnosti

Duchovní přítomnost nelze z Ješuoých slov vyvodit stejně tak, jako z nich nelze vyvodit přítomnost fyzickou (ať už skrz transsubstanciaci nebo konsubstanciaci). První dvě pojetí učí fyzickou přítomnost, zatímco toto třetí pojetí učí přítomnost duchovní. V Pánových slovech není ale nic, co by šlo na podporu ať už první, či druhé koncepce použít.

D. Památka

V křesťanském světě existuje i čtvrté pojetí,

den. Mé tělo je opravdu pokrm a má krev je opravdu nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“

² **Lukáš 22:19-20** Vzal chléb, vzdal díky, lámal a dal jim ho se slovy: „To je mé tělo, které se dává za vás. To číňte na mou památku.“ Právě tak vzal po večeří kalich se slovy: „Tento kalich je nová smlouva v mé krvi, která se prolévá za vás.“

nejpřirozenější a nejvíce biblické: význam tohoto ustanovení spočívá v aktu připomenutí si něčeho. Z reformátorů církve zastával toto pojetí Zwingli a i tato studie s ním souhlasí: večeře Páně je skutečně památkou, či přesněji připomínkou.

Je to patrné z fráze použité v Lukášově evangeliu 22:19³, kterou navíc apoštol Pavel zdůrazňuje v 1. epistoletě Korintským 11:24-25⁴ právě při vysvětlování, co vlastně večeře Páně teologicky znamená. Klíčem k jejímu významu je právě tento aspekt, je to připomenutí si Ježíše. Pavel to dále zdůrazňuje ve verši 1. Korintským 11:26⁵, kde píše, že večeři Páně zvěstujeme *Pánovu smrt, dokud nepřijde*. Tím naplňujeme přikázání, abychom to dělali na jeho památku; jednoduše si tím připomínáme Jeho.

II. Citované Písmo

Teologie večeře Páně se odvíjí z pěti hlavních pasáží:

Matouš 26:26-29

Když jedli, Ježíš vzal chléb, požehnal, lámal a dal učedníkům se slovy: „Vezměte a jezte; toto je mé tělo.“ / Potom vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: „Pijte z něj všichni; / toto je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé na odpuštění hříchů. / Říkám vám, že od této chvíle už neokusím plod vinné révy až do dne, kdy ho s vámi budu pít nový v království svého Otce.“

³ **Lukáš 22:19** Vzál chléb, vzdal díky, lámal a dal jim ho se slovy: „To je mé tělo, které se dává za vás. To číňte na mou památku.“

⁴ **1. Korintským 11:24-25** [...] vzdal díky a lámal se slovy: „Toto je mé tělo, které se dává za vás. To číňte na mou památku.“ Právě tak vzal po večeři kalich se slovy: „Tento kalich je nová smlouva v mé krvi. Kdykoli z něj pijete, číňte to na mou památku.“

⁵ **1. Korintským 11:26** Kdykoli jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete Pánovu smrt, dokud nepřijde.

Marek 14:22-25

Když jedli, vzal chléb, požehnal, lámal a dal jim ho se slovy: „Vezměte, to je mé tělo.“ / Potom vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a pili z něj všichni. / Tehdy jim řekl: „To je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé. / Amen, říkám vám, že už neokusím plod vinné révy až do dne, kdy ho budu pít nový v Božím království.“

Lukáš 22:19-20

Vzal chléb, vzdal díky, lámal a dal jim ho se slovy: „To je mé tělo, které se dává za vás. To číňte na mou památku.“ / Právě tak vzal po večeři kalich se slovy: „Tento kalich je nová smlouva v mé krvi, která se prolévá za vás.“

1. Korintským 10:16-17

Kalich požehnání, za který děkujeme – není to snad společenství Kristovy krve? Chléb, který lámeme – není to snad společenství Kristova těla? / Jako je jeden chléb, tak jsme jedno tělo. I když je nás mnoho, sdílíme jeden chléb.

1. Korintským 11:23-26

Předal jsem vám to, co jsem sám přijal od Pána: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, / vzdal díky a lámal se slovy: „Toto je mé tělo, které se dává za vás. To číňte na mou památku.“ / Právě tak vzal po večeři kalich se slovy: „Tento kalich je nová smlouva v mé krvi. / Kdykoli z něj pijete, číňte to na mou památku.“ Kdykoli jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete Pánovu smrt, dokud nepřijde.

III. Názvy

Existují různé názvy, které se pro toto ustanovení používají. Dohromady jich je celkem sedm, ale jen prvních šest je biblických.

A. Večeře Páně

Prvním označením je „večeře Páně“, které je použito v 1. Korintským 11:20⁶. V řečtině se doslova píše „Pánova večeře“. Řecký výraz pro slovo „Pán“ zde má formu přídavného jména, nikoliv jména podstatného, a jako jméno přídavné pro něj v angličtině neexistuje ekvivalent⁷. Jediné další místo, kde se tento výraz v Bibli nachází, je Zjevení 1:10⁸ (které čeština překládá opět jako „den Páně“, pozn. překl.), v angličtině by šlo nejbližší použít výraz „lordy“.

Tento název, večeře Páně, pravděpodobně odkazuje k hostině agapé, která se dříve konávala před vlastním společenstvím těla a krve Páně. V počátcích církve se totiž nejprve konala večeře, která byla zakončena společnou bohoslužbou – a právě ta byla označována jako večeře Páně. Praxi, která je běžná v dnešních církvích, kdy se obvykle podává jen malý kousek chleba a kalíšek šťávy, lze sotva považovat za „večeři“ v obvyklém smyslu slova.

B. Stůl Páně

Druhým výrazem je fráze „stůl Páně“, která se objevuje v 1. Korintským 10:21⁹. V řečtině stojí doslova „nějakého stolu Pána“. Zatímco v angličtině je člen určitý, řečtina ovšem nemá před slovem stolu člen žádný, a tak o určitou

referenci právě ke společenství těla a krve Páně jít nemusí.

C. Lámání chleba

Třetím výrazem pro toto ustanovení je „lámání chleba“. V tomto tvaru ho najdeme ve Skutcích 2:42¹⁰ a dále 20:7¹¹, kde je (v řečtině, pozn. překl.) použit tvar „lámat chleba“.

D. Eucharistie

Termín „eucharistie“ pochází přímo z řečtiny¹², kde tento výraz znamená „vzdávání díky“. To je založeno na tom, co Ježíš učinil při svém posledním Pesachu. V Matoušovi 26:27¹³, Markovi 14:23¹⁴, Lukášovi 22:17 a 22:19¹⁵ stojí, že Ježíš vzdal díky, nebo ještě přesněji „vzdával díky“. 1. Korintským 11:24¹⁶ uvádí „vzdal díky“¹⁷. Název „eucharistie“, „vzdávání díky“ se tedy odvíjí z toho, co ke konci pesachové večeře učinil sám Ježíš.

¹⁰ **Skutky apoštolské 2:42** Zůstávali v apoštolském učení a ve společenství, v lámání chleba a v modlitbách.

¹¹ **Skutky apoštolské 20:7** Když jsme se prvního dne po sobotě sešli k lámání chleba, Pavel k nim mluvil, a protože se druhý den chystal odejít, protáhl svou řeč až do půlnoci.

¹² Řecké podstatné jméno *εὐχαριστία* (*eucharistia*), které znamená „vzdávání díky“, v Novém zákoně sice použito není, ale v novozákonních záznamech o Večeři Páně najdeme příbuzné sloveso.

¹³ **Matouš 26:27-28** Potom vzal kalich, vzdal díky (*εὐχαριστήσας*) a podal jim ho se slovy: „Pijte z něj všichni; toto je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé na odpuštění hříchů.“

¹⁴ **Marek 14:23-24** Potom vzal kalich, vzdal díky (*εὐχαριστήσας*), podal jim ho a pili z něj všichni. Tehdy jim řekl: „To je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé.“

¹⁵ **Lukáš 22:17-19** Uchopil kalich, vzdal díky (*εὐχαριστήσας*) a řekl: „Vezměte jej a rozdělte se spolu. Říkám vám, že už neokusím plod vinné révy, dokud nepřijde Boží království.“ Vzal chléb, vzdal díky (*εὐχαριστήσας*), lámal a dal jim ho se slovy: „To je mé tělo, které se dává za vás. To činite na mou památku.“

¹⁶ **1. Korintským 11:24** [...] vzdal díky (*εὐχαριστήσας*) a lámal se slovy: „Toto je mé tělo, které se dává za vás. To činite na mou památku.“

¹⁷ *Bible kralická* (1613): „a díky činiv“ (*καὶ εὐχαριστήσας, kai eucharistesas*).

⁶ **1. Korintským 11:20** To, co probíhá na vašich shromážděních, není žádná večeře Páně.

⁷ V češtině je řeckému originálu gramaticky nejbližší právě archaický tvar Páně, což je ustrnulý tvar měkkého adjektiva; podle dnešního vzoru jamí by se dnes nejspíše skloňovalo jako pánní (pozn. překl.).

⁸ **Zjevení Janovo 1:10** V den Páně jsem byl ve vytržení Ducha a uslyšel jsem za sebou mocný hlas, jako zvuk polnice, [...].

⁹ **1. Korintským 10:21** Nemůžete pít kalich Páně i kalich démonů; nemůžete mít podíl na stolu Páně i na stole démonů!

E. Eulogie

Pátým výrazem někdy používaným pro toto ustanovení je termín „eulogie“, který najdeme v 1. Korintským 10:16¹⁸ a který znamená „požehnání“. Ve verši se píše: *Kalich požehnání, za který děkujeme*. Během pesachové večeře se totiž skutečně jeden z po sobě následujících kalichů vína nazýval „kalich požehnání“, který žehnali¹⁹.

F. Společenství (těla a krve Páně)

Termín „komunio“ (angl. communion), který najdeme v 1. Korintským 10:16, je překlad řeckého slova *koinonia* (κοινωνία) a znamená „společenství“. Používá se jak ve smyslu „společenství těla a krve“, tak ve smyslu „společenství chleba a vína“, a je to asi můj nejoblíbenější název pro toto ustanovení.

G. Mše

Pro tento jediný termín, používaný katolickou církví²⁰, nelze najít žádnou biblickou podporu. Jak jsem zmiňoval už dříve, mše znamená opakovanou přítomnost oběti, a pro tu v Bibli žádná podpora není.

¹⁸ 1. Korintským 10:16 *Kalich požehnání* (εὐλογίας, *eulogias*), za který děkujeme – není to snad společenství Kristovy krve? Chléb, který lámeme – není to snad společenství Kristova těla?

¹⁹ Anglickému „the cup of blessing which we bless“ (řec. τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, *to poterion tes eulogias ho eulogúmen*) se z českých překladů nejvíce blíží *Bible kralická*, která překládá poněkud přesněji jako „dobrořečení“, a vysvitne tak souvislost, kterou novější české překlady v „požehnání – děkujeme“ neuchovávají: „Kalich dobrořečení, kterémuž dobrořečíme“ (pozn. překl.).

²⁰ V češtině je velice častým termínem „svaté přijímání“, které se do angličtiny překládá právě jako „holy communion“, ale jak jsme viděli, slovo „communion“ znamená spíše „společenství“. V Bibli se české slovo „přijímání“ v souvislosti s večeří Páně nikde nevyskytuje, v této souvislosti ho používá nejvíce katolická církev. Co se týče výrazu „mše“, ani ten se v českém prostředí na večeří Páně nevztahuje přímo, ale podle katolického katechismu je při mši svaté přijímání právě jejím vyvrcholením, §1382, a zároveň vyvrcholením života celé církve §1407 (pozn. překl.).

IV. Definice pojmu ustanovení a jeho určující znaky

Čtvrtá část této studie o Večeři Páně má dvě části: zaprvé definici a zadruhé určující znaky.

A. Definice

Ustanovení lze definovat jako obřad nebo rituál nebo úkon, který církvi předepsal Mesiáš, aby ho dodržovala a prováděla jako vnější známku toho, že uvnitř došlo skrze křesťanskou víru ke spasení. Lepší než považovat ustanovení za prostředky milosti je nahlížet na ně jako na viditelné znaky toho, co se stalo uvnitř. Proto je výraz „ustanovení“ vhodnější než výraz „svátosti“.

B. Určující znaky

Aby bylo něco možné považovat za ustanovení, musí to splňovat alespoň tři následující znaky: za prvé to musel nařídít sám Ježíš, za druhé to muselo být zaznamenáno ve Skutcích a konečně za třetí to muselo být detailněji vysvětleno v některé z epístol.

Večeře Páně všechny tyto požadavky splňuje. Nařídil ji Ješua (Lukáš 22:19-20²¹), ve Skutcích 2:42²², 46²³ a 20:7²⁴ ji vidíme prováděnou v praxi a v 1. Korintským 10:16-17²⁵ a

²¹ **Lukáš 22:19-20** Vzal chléb, vzdal díky, lámal a dal jim ho se slovy: „To je mé tělo, které se dává za vás. To čiňte na mou památku.“ Právě tak vzal po večeři kalich se slovy: „Tento kalich je nová smlouva v mé krvi, která se prolévá za vás.“

²² **Skutky apoštolské 2:42** Zůstávali v apoštolském učení a ve společenství, v lámání chleba a v modlitbách.

²³ **Skutky apoštolské 2:46** Denně zůstávali svorně v chrámu a ve svých domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a upřímným srdcem.

²⁴ **Skutky apoštolské 20:7** Když jsme se prvního dne po sobotě sešli k lámání chleba, Pavel k nim mluvil, a protože se druhý den chystal odejít, protáhl svou řeč až do půlnoci.

²⁵ **1. Korintským 10:16-17** Kalich požehnání, za který děkujeme – není to snad společenství Kristovy krve? Chléb, který lámeme – není to snad společenství Kristova těla? Jako je jeden chléb, tak jsme jedno tělo. I když je nás mnoho, sdílíme jeden chléb.

11:23-31²⁶ je dostatečně detailně vysvětlen její teologický význam. Všechny požadavky na to, aby mohla být považována za Pánovo ustanovení, tedy večeře Páně splňuje.

V. Účel večeře Páně

Z míst, která se tímto ustanovením zabývají, lze vyvodit čtyři účely, ke kterým má sloužit. Prvním (Lukáš 22:19²⁷) je její funkce připomenout život a smrt Krista Ježíše. Druhým účelem (1. Korintským 11:26²⁸) je, aby tím, že vyhláší Pánovu smrt, oznamovala základní fakta, ze kterých se skládá evangelium. Za třetí (také 1. Korintským 11:26) má posilovat očekávání Mesiášova návratu, protože máme tuto službu vykonávat až do doby, než Mesiáš opět přijde. A konečně za čtvrté (1. Korintským 10:17²⁹) nás upomíná na to, že s ostatními věřícími tvoříme společenství, ve kterém jsme všichni zajedno.

²⁶ **1. Korintským 11:23-31** Předal jsem vám to, co jsem sám přijal od Pána: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky a lámal se slovy: „Toto je mé tělo, které se dává za vás. To číňte na mou památku.“ Právě tak vzal po večeři kalich se slovy: „Tento kalich je nová smlouva v mé krvi. Kdykoli z něj pijete, číňte to na mou památku.“ Kdykoli jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete Pánovu smrt, dokud nepřijde. Kdo by tedy jedl tento chléb a pil Pánův kalich nehodným způsobem, takový se proviní proti Pánově tělu a krvi. Ať každý sám sebe prověří, než bude jíst z toho chleba a pít z toho kalichu. Kdo totiž jí a pije, aniž by si uvědomoval, že jde o Pánovo tělo, takový jí a pije své vlastní odsouzení. To proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných, a mnozí dokonce umírají. Kdybychom se ovšem soudili sami, nebyli bychom souzeni.

²⁷ **Lukáš 22:19** Vzav chléb, vzdal díky, lámal a dal jim ho se slovy: „To je mé tělo, které se dává za vás. To číňte na mou památku.“

²⁸ **1. Korintským 11:26** Kdykoli jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete Pánovu smrt, dokud nepřijde.

²⁹ **1. Korintským 10:17** Jako je jeden chléb, tak jsme jedno tělo. I když je nás mnoho, sdílíme jeden chléb.

VI. Jak často se večeře Páně koná

V raném období křesťanství se tato praxe v jednotlivých společenstvích lišila. Například ve Skutcích 2:46³⁰ se zřejmě konala každý den, zatímco ve Skutcích 20:7³¹ nejspíše jen jednou týdně. Žádné speciální nařízení, jak často by se měla konat, neexistuje. Není řečeno, jestli se má konat denně, týdně nebo například první neděli v měsíci, jak je tomu v mnohých sborech. V 1. Korintským 11:26 se jednoduše píše: *Kdykoli jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete Pánovu smrt, dokud nepřijde.*

V Lukášově evangeliu 22:19b²⁷ Ježíš říká: *To číňte na mou památku.* Pokud tyto dvě pasáže spojíme dohromady, smysl je: „Kdykoli to činíte, číňte to na památku Ješuy.“ Frekvence této praxe je tedy jinými slovy ponechána na každém konkrétním shromáždění. Pokud se jakákoliv místní církev rozhodne konat ji jednou týdně, nic jí v tom nebrání, pokud denně, je to také možné, pokud jednou měsíčně, i v tomto rozhodnutí má naprostou svobodu.

V kontextu pasáže z Lukáše 22 bychom také neměli zapomenout na fakt, že ona slova Ješua pronášel v těsném spojení s pesachovou hostinou beránka. Zájmeno „toto“ odkazovalo k celé této hostině, která se konala jednou ročně. Z toho lze vyvodit, že by se tedy měla alespoň jednou za rok konat i večeře Páně. Jednotlivá společenství ji pak samozřejmě mohou konat častěji, i když by nemělo dojít k extrému, kdy se z tohoto ustanovení stane pouhý rituál, při kterém se častým opakováním vytratí jeho pravý smysl. Každá místní církev se tedy může rozhodnout, jak často je to pro všechny smysluplné, ale minimem je pochopitelně alespoň jednou za rok.

³⁰ **Skutky apoštolské 2:46** Denně zůstávali svorně v chrámu a ve svých domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a upřímným srdcem.

³¹ **Skutky apoštolské 20:7** Když jsme se prvního dne po sobotě sešli k lámání chleba, Pavel k nim mluvil, a protože se druhý den chystal odejít, protáhl svou řeč až do půlnoci.

VII. Jakým způsobem se večeře Páně provádí

Ve hře jsou čtyři aspekty: prostředí, prvky, posloupnost a účastníci.

A. Prostedí

Večeře Páně by se měla konat tehdy, když jsou přítomní ti, kteří tvoří jednotlivé místní kongregace (shromáždění)³⁴. Můžeme to pozorovat ve Skutcích 20:7³⁵ a 1. listu Korintským 11:18, 20³⁶, 33-34³⁷, kde se mluví o tom, že se církev sešla právě proto, aby uspořádali večeři Páně. Společenství jeden na jednoho by smyslu těchto veršů neodpovídalo, večeře Páně by měla být něčím, na čem se lidé podílejí ve skupině. Když Ješua večeři Páně ustanovoval, bylo to v kontextu židovské společné hostiny ke svátku Pesach. Měla by se tedy konat pro celé oficiální shromáždění, a ne pouze soukromě pro pár jednotlivců.

B. Prvky chleba a vína

Druhým bodem týkajícím se způsobu praktikování Večeře jsou dva prvky, které se při ní používají: chléb a víno.

1. Chléb

Prvním prvkem je chléb. Tento chléb by měl být nekvašený. Kdekoliv je v Bibli zmínka o kvasu a z kontextu je jasné, že jde o význam symbolický, je kvasem míněn hřích. Bůh o svátcích Pesachu dokonce přikázal, aby nebyl v židovské domácnosti tento symbol hříchu přítomný ani fyzicky. Takže když Ježíš ustanovoval společné shromáždění v kontextu židovského Pesachu, chléb, který použil, byl bez kvasu. Pro všechny přítomné to znamenalo, že Ješuoovo vlastní lidské tělo bylo také bez hříchu.

2. Víno

Jako druhý prvek by se měla použít červená tekutina, protože je potřeba, aby symbolizovala krev. V Americe používá většina církví hroznový džus, ale mělo by to být opravdové víno, protože o Pesachu pil Ježíš právě to. Těm, kteří se necítí dost svobodní na to, aby pili opravdové víno, by hroznový džus neměl být zakazován, ale principiálně by se většina neměla řídit těmi, kteří jsou ve víře slabší.

C. Posloupnost

Nejprve by se měl jíst chléb a teprve potom víno. Tak to udělal i Ješua: jako první všem rozdával chléb a poté víno.

D. Účastníci

Každý věřící by se měl účastnit požívání jak chleba, tak vína. V katolické církvi byla po staletí praxe taková, že pít víno mohl pouze kněz, ale v Bibli je chléb i víno zamýšleno pro každého věřícího.

³⁴ Angličtina příliš nerozlišuje mezi termíny „sbor“, „církev“ nebo „shromáždění“, jako je tomu v českém prostředí, kde je tento jazykový rozdíl patrný zejména ze vztahu protestantů a katolíků a je postřehnutelný i v běžném hovoru (pozn. překl.).

³⁵ **Skutky apoštolské 20:7** Když jsme se prvního dne po sobotě sešli k lámání chleba, Pavel k nim mluvil, a protože se druhý den chystal odejít, protáhl svou řeč až do půlnoci.

³⁶ **1. Korintským 11:18-20** Především se doslýchám, že když se scházíte v církvi, máte mezi sebou roztržky, a skoro tomu věřím. Musí totiž mezi vámi být i rozdělení, aby se ukázalo, kteří z vás jsou spolehliví. To, co probíhá na vašich shromážděních, není žádná večeře Páně.

³⁷ **1. Korintským 11:33-34** Nuže, bratři moji, když se scházíte k jídlu, čekejte jedni na druhé. Kdo má hlad, ať se nají doma, abyste se nescházeli k odsouzení. Ostatní pokyny vám dám, až přijdu.

VIII. Podmínky pro účast

Existují tři hlavní podmínky, které musí člověk splňovat, aby se mohl zúčastnit večeře Páně: musí být spasen, musí být pokřtěn vodou a vždy před účastí musí projít sebezpytováním.

A. Spasení

První podmínkou je spasení. Večeře Páně by se neměla vědomě podávat nevěřícím. Je to něco, co je vyhrazeno pouze pro člověka, který uvěřil evangeliu o Ježíši Kristu.

B. Křest vodou

Tato druhá podmínka, že by měl být člověk pokřtěn, je poněkud sporná. V době prvotní církve byl člověk běžně pokřtěn v den, kdy uvěřil. To bylo možné proto, že tenkrát každý přirozeně a jasně věděl, co křest znamená. Dnes je okolo křtu tolik sporných otázek, že je poměrně moudré se křtem nového věřícího počkat, aby měl dostatek času si ujasnit, co křest znamená, a také, co neznámá. V rané církvi žádný věřící, který se účastnil večeře Páně bez toho, aby podstoupil křest vodou, zkrátka nebyl. Je tedy možné, že to bylo podmínkou, ale z Bible to nelze vyvodit dostatečně jasně. Křest vodou je tedy podmínka pouze pravděpodobná.

C. Sebezpytování

Třetí podmínkou je sebezpytování. První podmínka pouze říká, že večeře Páně je jen pro věřící. Tato třetí ji ještě více zužuje: pouze pro věřící, kteří před konkrétním vykonáním večeře Páně projdou sebezpytováním. Vyplývá to z 1. Korintským 11:27-28³⁸: každý věřící by měl před večeří Páně zpytovat své svědomí a vyznat se ze všech svých hříchů, o kterých ví. Měl by si položit otázku: „Vedu spořádaný duchovní život?“, „Je mi jasné, že tento chléb a

víno znamenají, že Bůh se se mnou skrze kříž svého Syna smířil, a vážím si toho?“ Když se účastní této společné večeře Páně, měl by každý člověk mít a prožívat k Bohu opravdovou úctu a obdiv, které by měly vyplývat právě z toho, že se při této příležitosti zamyslí nad sebou a nad Pánem, před kterým stojí.

Existují i církve, které si kladou další podmínku, známou jako „uzavřené společenství těla a krve Páně“, která spočívá v tom, že se ho člověk může zúčastnit pouze tehdy, je-li členem oné konkrétní církve. Žádný biblický argument pro tuto doktrínu ovšem neexistuje, proto by mělo být každé společenství těla a krve Páně vždy otevřené pro všechny věřící, kteří prošli sebezpytováním.

IX. Nebezpečí toho, když se někdo večeře Páně zúčastní nehodně

Tento aspekt se nachází v 1. listu Korintským 11:29-31:

Kdo totiž jí a pije, aniž by si uvědomoval, že jde o Pánovo tělo, takový jí a pije své vlastní odsouzení. / To proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných, a mnozí dokonce umírají. / Kdybychom se ovšem soudili sami, nebyli bychom souzeni.

Bůh ty, kteří berou večeři Páně na lehkou váhu a neposoudí své srdce a svědomí, než se jí zúčastní, přivede ke kázni. Hrozí čtvero nebezpečí: odsouzení (ve verši 29), což je trest za účelem disciplíny, fyzické oslabení (ve verši 30a), nemoc (také ve verši 30a) a konečně fyzická smrt (ve verši 30b).

³⁸ 1. Korintským 11:27-28 Kdo by tedy jedl tento chléb a pil Pánův kalich nehodným způsobem, takový se províní proti Pánově tělu a krvi. Ať každý sám sebe prověří, než bude jíst z toho chleba a pít z toho kalichu.